

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-113>

УДК 338.48:004:005

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

ECONOMIC SECURITY OF THE TOURISM INDUSTRY IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION

Салун Марина Миколаївнадоктор економічних наук, професор,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1216-0648>**Salun Maryna**

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

У статті досліджено теоретичні та прикладні аспекти забезпечення економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації. Встановлено, що цифровізація одночасно створює нові можливості для підвищення конкурентоспроможності, персоналізації туристичних послуг, оптимізації бізнес-процесів і вдосконалення управління та формує додаткові економічні, інформаційні, організаційні й репутаційні ризики. Обґрунтовано доцільність розгляду економічної безпеки туристичної галузі як багатовимірної системи, що охоплює фінансово-економічну, інформаційно-цифрову, організаційно-управлінську, ринково-комунікаційну та кадрову складові. Визначено ключові цифрові загрози та окреслено напрями підвищення стійкості галузі через розвиток цифрових компетентностей, захист даних і диверсифікацію цифрових каналів взаємодії зі споживачами.

Ключові слова: туризм, туристична галузь, економічна безпека, цифровізація, цифрова трансформація, ризик, персональні дані, конкурентоспроможність, цифрова стійкість.

The article examines the theoretical and applied aspects of ensuring the economic security of the tourism industry in the context of digital transformation. The relevance of the topic is determined by the rapid spread of digital technologies, online platforms, data-driven tools, and new communication channels, which are significantly changing the principles of creating, promoting, and consuming tourism products. Along with new opportunities to increase competitiveness, service personalization, and process optimization, digitalization also generates additional economic, informational, organizational, and reputational risks. The purpose of the study is to substantiate the economic security of the tourism industry in the digital transformation, identify its key structural components, define the main groups of digital threats, and outline directions for strengthening the resilience of tourism entities in the digital environment. The methodological basis of the research includes a systemic approach, methods of theoretical generalization, logical analysis, structural-functional analysis, comparison, and scientific abstraction. The study proves that the economic security of the tourism industry should be interpreted as a multidimensional system that combines financial-economic, information-digital, organizational-managerial, market-communication, and personnel components. It is established that the most significant risks include dependence on digital platforms, cyber threats, personal data leakage, loss of control over customer communications, increasing price competition, fragmented digitalization, and unequal access to digital resources and competencies. The practical value of the article lies in the possibility of using the proposed provisions as a conceptual basis for management decisions, digital resilience measures, staff development, data protection, and further methodological tools for assessing the economic security of the tourism industry at the level of enterprises, destinations, and the sector as a whole in conditions of continuous technological change.

Keywords: tourism, tourism industry, economic security, digitalization, digital transformation, risk, personal data, competitiveness, digital sustainability.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток туристичної галузі відбувається в умовах глибоких структурних змін, зумовлених цифровою трансформацією економіки, зміною

поведінки споживачів, поширенням платформних моделей бізнесу, зростанням ролі даних у формуванні управлінських рішень, а також підвищенням чутливості ринку до без-

пекових, економічних та технологічних ризиків [3-5; 12]. Для туристичної галузі цифровізація означає не лише впровадження онлайн-бронювання, цифрових платіжних інструментів, CRM-систем, аналітики попиту чи просування через соціальні мережі, а й радикальну зміну способів створення, продажу та споживання туристичного продукту [1-5]. Унаслідок цього змінюються і параметри економічної безпеки галузі.

Традиційний підхід до економічної безпеки туристичної галузі, який зосереджувався переважно на фінансовій стабільності, ринкових ризиках, сезонності, інституційних обмеженнях та впливі макроекономічного середовища, уже не є достатнім [6-11]. У цифровому середовищі виникає додатковий спектр загроз, пов'язаних із платформною залежністю, асиметрією доступу до цифрових каналів збуту, кіберінцидентами, витоками персональних даних, репутаційними втратами внаслідок цифрових комунікаційних криз, а також із посиленням конкуренції на глобалізованих цифрових ринках [1-5; 12]. У таких умовах економічна безпека туристичної галузі набуває ознак багатомірного явища, яке охоплює не лише захист ресурсів і результатів діяльності, а й спроможність суб'єктів туристичного бізнесу підтримувати функціональну стійкість в умовах цифрових змін.

Наукова і практична актуальність цієї проблематики посилюється тим, що саме туристична галузь є однією з найбільш чутливих до трансформації каналів комунікації зі споживачем, цифрового посередництва та швидких змін у поведінці ринку. За відсутності системного підходу до управління цифровими ризиками навіть активне впровадження цифрових інструментів не гарантує підвищення безпеки та стійкості, а в окремих випадках, навпаки, може формувати нові вразливості. У зв'язку з цим важливим науковим і прикладним завданням є концептуалізація економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації, визначення її структурних складових, ризикових зон та ключових напрямів забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика цифрової трансформації туристичної галузі, цифровізації туристичних послуг, інформаційного забезпечення управління в туризмі та використання цифрових каналів просування останніми роками посідає вагоме місце у вітчизняних і зарубіжних наукових дослідженнях. Значна частина праць присвячена впливу інформаційно-комуніка-

ційних технологій на розвиток туризму, трансформації туристичного продукту в цифровому середовищі, застосуванню соціальних мереж, онлайн-платформ, великих даних, штучного інтелекту, віртуальних технологій та інших цифрових інструментів у діяльності туристичних підприємств. Зокрема, питання цифровізації туристичної діяльності, розвитку віртуального туризму та використання віртуальних технологій у відновленні туристичних територій досліджуються у працях Д. Самари, І. Магнісалиса, В. Перістераса [1], Р. Баджо та ін. [2], С. Якубовського, О. Кириченка [3], О. Сущенко, В. Кравченка [13], М. Петрової та ін. [14]. Окремі дослідження зосереджені на цифровізації як інструменті відновлення туристичної сфери, підвищенні її адаптивності та формуванні нових форматів взаємодії з клієнтом [3-5].

Поряд із цим, у науковій літературі достатньо широко розроблено категорію економічної безпеки підприємства, галузі та держави. Дослідники традиційно акцентують увагу на фінансових, виробничих, кадрових, інвестиційних, ринкових, інформаційних та управлінських складових економічної безпеки, розглядаючи її як стан захищеності від деструктивного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Теоретико-методичні підходи до трактування економічної безпеки висвітлені у працях Я. Жаліла [6], О. Кириченка [7], В. Ткача [8], а специфіку безпеки туристичної сфери в умовах кризових викликів досліджують О. Мельниченко і В. Шведун [9], І. Мініч [10], а також С. Домбровська, А. Помаза-Пономаренко, Н. Рибальченко [11]. Водночас у галузевих дослідженнях туристичної сфери категорія економічної безпеки переважно аналізується через призму конкурентоспроможності, інституційної стійкості, ризиків зовнішнього середовища, кризових явищ та відновлення попиту [9-11], тоді як вплив цифрової трансформації на архітектуру економічної безпеки ще не отримав достатньо системного висвітлення. Проте для туристичної галузі як окремої сфери економічної діяльності, де цифрова взаємодія зі споживачем є не допоміжною, а фактично базовою, узагальненої моделі осмислення економічної безпеки в умовах цифрової трансформації досі бракує.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значний обсяг наукових праць, присвячених окремо цифровізації туризму та окремо економічній безпеці підприємств і галузей, невирішеною

залишається проблема формування цілісного концептуального підходу до розуміння економічної безпеки туристичної галузі саме в умовах цифрової трансформації [1–12]. У наявних дослідженнях недостатньо розкрито, яким чином цифрові інструменти, платформи, цифрові канали просування, системи онлайн-бронювання, аналітика поведінки споживачів, цифрові сервіси та інформаційна інфраструктура одночасно виступають і джерелом нових можливостей для розвитку, і джерелом додаткових загроз для стійкості галузі [1–5; 12].

Потребує поглиблення і питання структуризації економічної безпеки туристичної галузі з урахуванням цифрового чинника. Недостатньо дослідженим залишається виокремлення тих складових безпеки, які безпосередньо трансформуються під впливом цифровізації, а також визначення взаємозв'язку між цифровою зрілістю суб'єктів туристичної діяльності та їх здатністю протидіяти економічним, інформаційним, репутаційним та організаційним ризикам.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування сутності економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації, визначення її ключових структурних складових, систематизація основних цифровозумовлених ризиків та окреслення напрямів забезпечення стійкого і безпечного функціонування галузі у цифровому середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Економічна безпека туристичної галузі в умовах цифрової трансформації повинна розглядатися як здатність суб'єктів туристичної діяльності, туристичних дестинацій, інфраструктурних та сервісних елементів галузі забезпечувати стабільність функціонування, зберігати конкурентоспроможність, підтримувати фінансову стійкість і ринкову адаптивність, протидіяти зовнішнім та внутрішнім загрозам, а також ефективно використовувати цифрові технології без формування критичних вразливостей для бізнес-процесів, репутації, клієнтської бази та інформаційних активів [6–11].

У такому трактуванні економічна безпека туристичної галузі не зводиться лише до захищеності від збитків або кризових явищ. Вона поєднує два взаємозалежні вектори. Перший вектор пов'язаний із використанням цифрових можливостей для підвищення ефективності функціонування, розширення ринкової присутності, персоналізації туристичних

послуг, швидшої комунікації зі споживачами та підвищення гнучкості бізнес-моделей [1–5]. Другий вектор пов'язаний із необхідністю нейтралізації нових ризиків, що виникають саме через цифрове середовище, а саме залежності від онлайн-платформ, вразливості до кібератак, втрати контролю над даними клієнтів, тиску алгоритмічної конкуренції, негативного впливу цифрових репутаційних сигналів, а також нерівномірного рівня цифрової готовності суб'єктів галузі [1–5; 12].

З огляду на це доцільно виокремити такі основні складові економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації:

- фінансово-економічну, що відображає здатність суб'єктів галузі підтримувати доходність, ліквідність, рентабельність і фінансову стійкість в умовах цифрової конкуренції;
- інформаційно-цифрову, що охоплює безпеку даних, кіберзахист, надійність цифрової інфраструктури, захищеність транзакцій та стабільність роботи цифрових сервісів;
- ринково-комунікаційну, яка характеризує контроль над цифровими каналами просування, стійкість бренду в онлайн-середовищі, здатність ефективно управляти цифровою репутацією та взаємодією зі споживачами;
- організаційно-управлінську, що відображає адаптивність управлінських рішень, швидкість реагування на цифрові зміни, якість використання аналітичних інструментів і спроможність інтегрувати цифрові технології в бізнес-процеси;
- кадрову, яка визначається рівнем цифрової грамотності персоналу, здатністю працівників використовувати сучасні технології та готовністю до постійного оновлення професійних компетентностей;
- інституційно-регуляторну, що відображає вплив нормативного, правового та організаційного середовища на захищеність туристичної галузі у процесі цифрової трансформації.

Слід зазначити, що економічна безпека туристичної галузі в умовах цифрової трансформації не може бути зведена до суто фінансових параметрів або до традиційної логіки захисту від зовнішніх економічних загроз. У цифровому середовищі джерела вразливості зміщуються в бік інформаційної інфраструктури, платформних посередників, цифрових каналів збуту та кадрового забезпечення [1-5; 12]. У цьому сенсі цифровізація не просто доповнює класичну модель економічної безпеки туристичної галузі, а фактично

змінює її архітектуру, додаючи нові фактори залежності, нові типи ризиків та нові умови забезпечення стійкості.

На наш погляд, економічну безпеку туристичної галузі доцільно розглядати через систему рівнів і груп загроз, а також через функціональну залежність від багатьох факторів, серед яких окремо слід виділити потенціал цифровізації туристичної галузі як один із факторів, що безпосередньо впливає на її рівень, структуру і динаміку [6; 9-11]. З огляду на це, розглянемо систематизацію основних груп загроз, які актуалізуються або посилюються внаслідок цифрової трансформації туристичної галузі.

Цифрова трансформація туристичної галузі супроводжується не лише появою нових інструментів розвитку, а й формуванням специфічного ризикового середовища [1-5]. На відміну від традиційних загроз, пов'язаних із сезонністю, макроекономічною нестабільністю, зміною споживчого попиту, геополітичними або природними факторами, цифрові загрози мають інший механізм виникнення: вони швидше поширюються, складніше локалізуються, часто мають транскордонний характер і водночас здатні прямо впливати на фінансові результати, репутацію, ринкову позицію та управлінську стійкість суб'єктів туристичної діяльності [4; 5, 12].

Доцільно виокремити п'ять основних груп цифрово зумовлених загроз економічній безпеці туристичної галузі.

1. Діджитал-ринкові загрози. Ця група загроз пов'язана з посиленням залежності туристичних підприємств від зовнішніх цифрових платформ: глобальних систем бронювання, агрегаторів, маркетплейсів, сервісів онлайн-посередництва та цифрових рекламних екосистем [1-5; 12]. Формально такі платформи розширюють доступ до клієнта, проте фактично вони часто концентрують контроль над каналами збуту, ранжуванням пропозицій, правилами видимості та ціновою конкуренцією. У результаті суб'єкти туристичної діяльності втрачають частину контролю над власним ринком, потрапляють у залежність від алгоритмів і комісійної політики посередників та змушені працювати в умовах асиметричного цифрового середовища [1-5].

Для туристичної галузі це означає, що навіть за наявності якісного туристичного продукту економічна стійкість бізнесу може знижуватися через зовнішню цифрову залежність. Частка прямих продажів скорочується, маржинальність послуг зменшується, а зміни

в політиці платформ можуть одночасно впливати на завантаженість, доходи та доступ до клієнтської аудиторії. Отже, платформна залежність стає не просто маркетинговою проблемою, а повноцінною загрозою економічній безпеці.

2. Інформаційно-кібернетичні загрози. Інтенсифікація онлайн-бронювання, цифрових оплат, CRM-систем, мобільних застосунків, електронного документообігу та хмарних сервісів підвищує вразливість туристичної галузі до кіберризиків [4; 5; 12]. Йдеться не лише про прямі кібератаки, а й про технічні збої, компрометацію клієнтських баз, втрату персональних даних, блокування доступу до систем, фінансові махінації та порушення безперервності надання послуг.

Особливо чутливою ця проблема є для туристичних підприємств, оскільки в їхніх системах концентруються персональні дані, платіжна інформація, відомості про подорожі, локації, контакти, маршрути та інші чутливі масиви. За відсутності належного рівня цифрового захисту навіть одиничний інцидент може спричинити не тільки прямі фінансові втрати, а й довгострокові репутаційні наслідки, зниження довіри клієнтів і погіршення ринкових позицій.

3. Репутаційно-комунікаційні загрози. У цифровому середовищі репутація туристичного підприємства, дестинації або туристичного продукту формується не лише через якість послуг, а й через цифрові сигнали: відгуки, рейтинги, коментарі, візуальний контент, тональність згадок, швидкість і стиль реагування на запити клієнтів [1-3; 12]. Це означає, що економічна безпека туристичної галузі дедалі більше залежить від здатності управляти цифровими комунікаціями та мінімізувати ризики репутаційного ураження.

Негативні відгуки, інформаційні атаки, цифрові конфлікти, фейковий контент, некоректна модерація комунікацій або слабка присутність у цифровому інформаційному просторі можуть послаблювати конкурентні позиції суб'єктів туристичної діяльності не менш суттєво, ніж цінові чи фінансові фактори. У цифровій економіці репутація фактично перетворюється на ресурс, а її втрата на прямий економічний ризик.

4. Організаційно-технологічні загрози. Ця група пов'язана з нерівномірністю цифрової зрілості суб'єктів туристичної галузі, фрагментарним характером цифровізації, відсутністю інтегрованих рішень, слабкою аналітичною базою та низькою здатністю управлінських

структур використовувати цифрові інструменти стратегічно, а не епізодично [3-5; 12]. У багатьох випадках цифровізація обмежується окремими сервісами або комунікаційними каналами, не будучи вбудованою у загальну систему управління.

У такому разі цифрові інструменти не підвищують безпеку, а лише створюють ілюзію модернізації. Суб'єкти галузі втрачають цілісність даних, не можуть швидко реагувати на зміну попиту, не мають достатньої аналітики для прийняття обґрунтованих рішень і виявляються вразливими перед технологічними збоями чи ринковими коливаннями. Отже, сама по собі наявність цифрових рішень ще не є гарантією посилення економічної безпеки; вирішальним є рівень їх інтегрованості та управлінської осмисленості.

5. Кадрові загрози. Цифрова трансформація змінює не лише технологічну, а й кадрову основу туристичної галузі. Недостатній рівень цифрових навичок персоналу, відсутність досвіду роботи з даними, цифровими системами, онлайн-комунікаціями, платформною аналітикою чи інструментами автоматизації обмежують здатність підприємств використовувати цифрові можливості та водночас підвищують ризики помилок, неефективного управління, втрати інформації та погіршення якості сервісу [5; 12].

Умовно кажучи, галузь може закупити будь-які цифрові рішення, але без підготовлених людей вони будуть працювати приблизно як дорогий декоративний фон. Тому кадрова складова є критичною для реального зміцнення економічної безпеки туристичної галузі.

Узагальнення наведених загроз дозволяє стверджувати, що забезпечення економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації повинно базуватися на системному підході, який поєднує технологічні, управлінські, ринкові, організаційні та кадрові рішення [1-5; 12]. Йдеться не про точкове реагування на окремі цифрові виклики, а про формування комплексної моделі цифрової стійкості туристичної галузі.

По-перше, необхідною є диверсифікація цифрових каналів взаємодії зі споживачами. Суб'єкти туристичної галузі мають прагнути до зниження критичної залежності від окремих платформ чи агрегаторів шляхом розвитку власних сайтів, систем прямих бронювань, програм лояльності, email-комунікацій, CRM-інфраструктури, присутності в соціальних мережах та інших контрольованих каналів цифрової взаємодії. Це не означає від-

мову від платформ, але передбачає більш збалансовану модель присутності, за якої зовнішні цифрові посередники не монополізують доступ до клієнта.

Крім того, пріоритетного значення набуває посилення інформаційно-цифрового захисту. Для туристичної галузі це включає захист персональних даних, впровадження базових процедур кібербезпеки, резервне копіювання, розмежування прав доступу, захист транзакцій, регулярне оновлення цифрової інфраструктури та формування протоколів реагування на інциденти. У цьому аспекті економічна безпека дедалі тісніше поєднується з інформаційною безпекою, оскільки втрати даних, цифрові збої чи кібератаки мають прямі фінансові та репутаційні наслідки.

Також важливим напрямом є інтеграція цифрової аналітики у систему управління. Використання даних про поведінку споживачів, ефективність каналів просування, заповнюваність, сезонні коливання попиту, динаміку відгуків, чутливість до цін та інших параметрів повинно стати не факультативною практикою, а елементом регулярного управлінського циклу. Саме така інтеграція дозволяє підвищувати обґрунтованість рішень, знижувати невизначеність і своєчасно виявляти ризикові зони.

Необхідним також є системний розвиток цифрових компетентностей персоналу. Умови цифрової трансформації вимагають, щоб працівники туристичної галузі володіли не лише загальними професійними знаннями, а й навичками використання цифрових систем, роботи з онлайн-клієнтом, цифрових комунікацій, базового аналізу даних, цифрової етики та безпекових процедур. Формування таких компетентностей є не допоміжним, а безпосередньо безпековим завданням, оскільки саме людський фактор часто стає точкою вразливості у цифрових системах.

Доцільним є посилення інституційної та регуляторної підтримки цифрової стійкості галузі. Особливо це стосується малих і середніх суб'єктів туристичного бізнесу, які часто мають обмежений доступ до сучасних цифрових інструментів, аналітичних ресурсів, правової підтримки та спеціалізованих знань. У цьому контексті важливими є розробка програм цифрової підтримки, поширення типових цифрових рішень, консультаційний супровід, навчальні ініціативи та стимулювання впровадження безпечних цифрових практик на рівні галузі й дестинацій (табл. 1).

Таблиця 1

**Основні напрями забезпечення економічної безпеки туристичної галузі
в умовах цифрової трансформації**

Напрямок	Зміст	Очікуваний безпековий ефект
Диверсифікація цифрових каналів	розвиток власних сайтів, прямих бронювань, CRM, альтернативних каналів просування	зменшення платформної залежності, підвищення керованості доходами
Посилення кіберзахисту	захист даних, резервне копіювання, цифрові протоколи безпеки, контроль доступу	зниження ризику втрати даних, фінансових і репутаційних втрат
Інтеграція цифрової аналітики	використання даних у плануванні, моніторингу попиту, оцінці каналів і поведінки клієнтів	підвищення якості рішень, зниження невизначеності, швидке виявлення ризиків
Розвиток цифрових компетентностей	навчання персоналу, підвищення цифрової грамотності, освоєння сервісів і систем	зменшення кадрових вразливостей, підвищення ефективності цифровізації
Інституційна підтримка цифровізації	програми підтримки МСП, стандарти, консультації, поширення безпечних цифрових практик	зниження асиметрії цифрового розвитку, посилення галузевої стійкості

Джерело: сформовано автором

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що економічна безпека туристичної галузі в умовах цифрової трансформації є багатовимірною категорією, яка відображає не лише рівень захищеності суб'єктів туристичної діяльності від внутрішніх і зовнішніх загроз, а й їхню здатність адаптуватися до цифрових змін, ефективно використовувати цифрові технології та зберігати стійкість бізнес-моделей у нових умовах функціонування. Обґрунтовано, що цифровізація туристичної галузі має подвійний характер: вона одночасно виступає джерелом нових можливостей для розвитку і джерелом нових ризиків, які потребують спеціального управлінського та методичного осмислення.

Уточнено, що структура економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації охоплює фінансово-економічну, інформаційно-цифрову, ринково-комунікаційну, організаційно-управлінську, кадрову та інституційно-регуляторну складові. Доведено, що серед найбільш значущих цифро-

визначених загроз слід виокремлювати платформну залежність, кіберризик, витоки даних, репутаційні втрати в цифровому середовищі, фрагментарність цифровізації та дефіцит цифрових компетентностей персоналу.

Встановлено, що забезпечення економічної безпеки туристичної галузі в умовах цифрової трансформації потребує системного підходу, який передбачає диверсифікацію цифрових каналів взаємодії зі споживачами, посилення інформаційно-цифрового захисту, інтеграцію цифрової аналітики в управлінські процеси, розвиток цифрових компетентностей персоналу та інституційну підтримку цифрової стійкості суб'єктів туристичної діяльності. Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробкою методичного інструментарію інтегрального оцінювання рівня економічної безпеки туристичної галузі з урахуванням рівня її цифрової зрілості, а також з апробацією відповідних моделей на матеріалах регіонального та національного туристичного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

- Samara, D., Magnisalis, I., Peristeras, V. Artificial intelligence and big data in tourism: A systematic literature review. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*. 2020. 11(2). P. 343-367. URL: <https://doi.org/10.1108/JHTT-12-2018-0118>
- Baggio, R., Micera, R., Del Chiappa, G. Digitalization and digital transformation in the tourism industry: A bibliometric review and research agenda. *International Journal of Tourism Citie*. 2024. 9(4). P. 894-908.
- Yakubovskiy, S. O., Kyrychenko, O. V. The role of digitalization in the development of the global tourism industry. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova*. 2024. 29(4(102)). P. 94–99. URL: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/4-102-15>

4. UN Tourism. *Tourism and the digital transformation* (CE/108/9 rev.1). Madrid: UN Tourism, 2018.
5. OECD. *Preparing the tourism workforce for the digital future*. *OECD Tourism Papers*. 2021. № 2021/02. OECD Publishing, Paris. URL: <https://doi.org/10.1787/9258d999-en>
6. Жаліло Я. А. До формування категоріального апарату науки про економічну безпеку. *Стратегічна панорама*. 2004. (3). С. 97-104.
7. Кириченко О. А. Організаційно-правове забезпечення функціонування системи економічної безпеки України. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2010. № 1. С. 54–59.
8. Ткач В. О. Економічна безпека в умовах ринкових трансформацій. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2011. 1(10). С. 228-234.
9. Мельниченко О. А., Шведун, В. О. *Особливості розвитку індустрії туризму в Україні: монографія*. Харків: НУЦЗУ, 2017. 153 с. URL: <https://surl.li/xqfawc>.
10. Minich, I. Economic security of tourism and hotel enterprises under martial law conditions. *Modern Economics*. 2025. № 52. С. 122-127.
11. Домбровська С. М., Помаза-Пономаренко А. Л., Рибальченко Н. П. *Туризм і право на нього в контексті гарантування безпеки: монографія*. Харків: Діса Плюс, 2022. 272 с. URL: <https://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15496/1/Bezpekatuzyzm.pdf>
12. Turnšek, M., & Radivojević, V. Platformization in Tourism: Typology of Business Models, Evolution of Market Concentration and European Regulation Responses. *Platforms*. 2025. № 3(1), 1. URL: <https://doi.org/10.3390/platforms3010001>.
13. Сущенко О., Кравченко В. Становлення віртуального туризму як напрямку розвитку інформатизації діяльності туристичного підприємства. *Комунальне господарство міст*. 2018. № 140. С. 19-24. URL: <https://khgts.kname.edu.ua/index.php/khgts/uk/article/view/5137>
14. Petrova M., Sushchenko O., Dekhtyar N., Shalbayeva S. The prospects of sustainable development of destroyed tourism areas using virtual technologies. *Sustainability*. 2025. 17(7), 3016. URL: <https://doi.org/10.3390/su17073016>

REFERENCES:

1. Samara, D., Magnisalis, I., & Peristeras, V. (2020). Artificial intelligence and big data in tourism: A systematic literature review. *Journal of Hospitality and Tourism Technology*, 11(2), 343–367. URL: <https://doi.org/10.1108/JHTT-12-2018-0118>
2. Baggio, R., Micera, R., & Del Chiappa, G. (2024). Digitalization and digital transformation in the tourism industry: A bibliometric review and research agenda. *International Journal of Tourism Cities*, 9(4), 894–908.
3. Yakubovskiy, S. O., Kyrychenko, O. V. (2024). The role of digitalization in the development of the global tourism industry. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova*, 29(4(102)), 94-99. URL: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/4-102-15>
4. UN Tourism. (2018). *Tourism and the digital transformation* (CE/108/9 rev.1). Madrid: UN Tourism.
5. OECD. (2021). *Preparing the tourism workforce for the digital future*. *OECD Tourism Papers*, No. 2021/02. OECD Publishing, Paris. URL: <https://doi.org/10.1787/9258d999-en>
6. Zhalilo, Ya. A. (2004). Do formuvannia katehorialnoho aparatu nauky pro ekonomichnu bezpeku [Towards the formation of the categorical apparatus of the science of economic security]. *Stratehichna panorama*, (3), 97-104. [in Ukrainian]
7. Kyrychenko, O. A. (2010). Orhanizatsiino-pravove zabezpechennia funktsionuvannia systemy ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Organizational and legal support for the functioning of the economic security system of Ukraine]. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy*, (1), 54–59. [in Ukrainian].
8. Tkach, V. O. (2011). Ekonomichna bezpeka v umovakh rynkovykh transformatsii [Economic security in the conditions of market transformations]. *Ievropeyskyi vektor ekonomichnoho rozvytku*, 1(10), 228–234. <https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/2011/1/33.pdf> [in Ukrainian].
9. Melnychenko, O. A., & Shvedun, V. O. (2017). *Osoblyvosti rozvytku industrii turyzmu v Ukraini* [Features of tourism industry development in Ukraine]. Kharkiv: Vydavnytstvo NUTSZU. URL: <https://surl.li/xqfawc> [in Ukrainian].
10. Minich, I. (2025). Economic security of tourism and hotel enterprises under martial law conditions. *Modern Economics*, 52, 122–127.
11. Dombrovska, S. M., Pomaza-Ponomarenko, A. L., & Rybalchenko, N. P. (2022). *Turyzm i pravo na noho v konteksti harantuvannia bezpeky* [Tourism and the right to it in the context of ensuring security]. Kharkiv: Disa Plus. URL: <https://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15496/1/Bezpekatuzyzm.pdf> [in Ukrainian].

12. Turnšek, M., & Radivojević, V. (2025). Platformization in Tourism: Typology of Business Models, Evolution of Market Concentration and European Regulation Responses. *Platforms*, 3(1), 1. URL: <https://doi.org/10.3390/platforms3010001>.
13. Sushchenko, O. A., & Kravchenko, V. V. (2018). Stanovlennia virtualnogo turizmu yak napriamu rozvytku informatyzatsii diialnosti turystychnoho pidpriemstva [Formation of virtual tourism as a direction of informatization of tourism enterprise activity]. *Komunalne hospodarstvo mist. Serii: Informatsiini tekhnolohii ta inzheneriia*, 140, 19-24. <https://khgts.kname.edu.ua/index.php/khgts/article/view/5137> [in Ukrainian]
14. Petrova, M., Sushchenko, O., Dekhtyar, N., Shalbayeva, S. (2025). The prospects of sustainable development of destroyed tourism areas using virtual technologies. *Sustainability*, 17(7), 3016. <https://doi.org/10.3390/su17073016>.

Дата надходження статті: 09.04.2026

Дата прийняття статті: 30.04.2026

Дата публікації статті: 07.05.2026